

Силабус курсу Економіка галузевих ринків

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність: 051 Економіка

Освітньо-професійна програма: «Економіка»

Рік навчання: IV, Семестр: VII

Кількість кредитів: 5 ECTS

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.г.н.. доцент Мартусенко Ірина Валеріївна

Контактна інформація

i.v.martusenko@gmail.com +380678896090

Опис дисципліни

Дисципліна “Економіка галузевих ринків” спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо сучасних підходів, методів, моделей, інструментів дослідження особливостей організації галузевих ринків, оцінки економічних наслідків їх функціонування, дослідження стратегічної поведінки виробників в умовах цих ринків.

Дисципліна зорієнтована на отримання фахових компетентностей щодо здатностей фахівця ідентифікувати галузеві ринки, визначати їх продуктові та географічні межі, рівень конкуренції на галузевих ринках; досліджувати структуроутворюючі чинники ринку функціонування підприємства та виявляти його тенденції, аналізувати стан і динаміку середовища бізнесу, результати взаємодій фірм; виявляти причинно-наслідкові зв'язки між рівнем ринкової влади на галузевих ринках та рівнем як інтегрованості ринкових структур, так і рівнем диференціації галузевого продукту.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Основи теорії економіки галузевих ринків	Знати економічну термінологію; вміти пояснювати відмінності економічних шкіл щодо застосовуваної методології аналізу організації галузевих ринків; аналізувати взаємозв'язки, що виникають у результаті функціонування галузевих ринків і визначають поведінку виробників та суспільну ефективність.	Питання, тести
4 / 2	2. Ідентифікація галузевих ринків та їх класифікація	Ідентифікувати галузеві ринки, вміти класифікувати їх, застосовувати методики визначення продуктових та географічних меж ринку.	Питання, тести, задачі
4 / 4	3. Галузева конкуренція і конкурентоспроможність	Проводити аналіз галузевої конкуренції, визначати рівень конкуренції на галузевих ринках за допомогою розрахунку показників концентрації, виявляти детермінанти конкурентоспроможності галузі як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.	Питання, тести, задачі

4 / 2	4. Економічна ефективність галузевих ринків	Визначати вплив на ефективність конкурентних ринків процесів монополізації, оцінювати наслідки монополізації галузевих ринків, оперувати основними способами підтримки конкуренції на галузевих ринках.	Питання, тести, задачі
4 / 2	5. Чинники структури галузевого ринку	Виявляти зв'язки між структурою галузевого ринку та технологічними, поведінковими, стохастичними чинниками й політикою держави.	Питання, тести, задачі
4 / 2	6. Ринкова влада фірм на галузевих ринках	Виявляти прояви монопольної влади фірм на галузевих ринках; аналізувати економічні наслідки реалізації монопольної влади, застосовувати методики обчислення показників ринкової влади фірм.	Питання, тести, задачі
4 / 2	7. Бар'єри входу-виходу і динаміка галузевого ринку	Виявляти фактори, які перешкоджають проникненню фірм на галузевий ринок; аналізувати наслідки впливу стратегічних та нестратегічних бар'єрів входу-виходу на галузеві ринки та їх динаміку.	Питання, тести
4 / 4	8. Вертикальна інтеграція на галузевих ринках	Проводити аналіз форм і ступенів вертикальної інтеграції фірм на галузевих ринках, її причин, наслідків для фірм і суспільного добробуту. Виявляти вплив вертикальної інтеграції на ринкову структуру. Оперувати особливостями антимонопольного контролю вертикальних взаємодій фірм для підтримки галузевої конкуренції, визначати характер політики стосовно вертикального контролю.	Питання, тести
4 / 4	9. Диференціація продукту, структура ринку і конкуренція	Виявляти зв'язки між видами продуктової диференціації та їх впливом на розвиток конкуренції і становище фірм на галузевому ринку, вимірювати продуктову диференціацію, аналізувати роль реклами в продуктивній диференціації.	Питання, тести
4 / 2	10. Антимонопольне регулювання і структура галузевих ринків	Оперувати інструментами антимонопольного регулювання для підтримки конкуренції на галузевих ринках, виявляти вплив антимонопольного законодавства на регулювання структури ринку та поведінки окремих фірм, обґрунтовувати вирішення проблеми співвідношення між структурою ринку та антиконкурентною поведінкою.	Питання, тести

Джерела:

1. Башлай С., Яремко І. Цифровізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів. Економіка та суспільство. 2023. № 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2237/2160>.
2. Бушовська Л. Б., Битий А. В. Методологія дослідження галузевих структур. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 4. С. 69-70.
3. Вашків О. Економіка галузевих ринків: опорн. консп. лекцій. Тернопіль: THEU, 2017. 184 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/24579>.
4. Власова К. М. Концептуальні засади формування стратегії подолання бар'єрів входу підприємств на нові зовнішні ринки. Економіка АПК. 2019. № 7. С. 83-91.
5. Горбаль Н. І., Григор'єва О. Ю., Козачук А. Ю., Козачук Н. Ю. Україна в рейтингах глобальної конкурентоспроможності. Менеджмент та підприємництво в Україні. 2019. Вип. 1. № 1. С. 84-91. URL:

- <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2019/dec/20455/management-84-91.pdf>.
6. Господарський кодекс України: URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>.
 7. Грінченко Ю. Л. Теоретичні засади забезпечення стратегічного розвитку галузі. Економіка та держава. 2020. № 2. С. 72-78.
 8. Гринько Т., Гвініашвілі Т., Каліберда М. Стратегічне управління підприємством в умовах цифрової економіки. Економіка та суспільство. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2440/2360>.
 9. Дернава І. А., Боровик Т. М., Кравченко Л. В. Глобальний вимір конкурентоспроможності України. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 42. С. 29-34.
 10. Економіка галузевих ринків: Навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності «051 Економіка», освітніх програм «Економіка та економічна політика», «Економіка та право», «Економіка підприємства» / Упорядники Ігнатюк А.І., Колоша В.В., Коваленко О.Я. К., 2018. 44 с.
 11. Закон України «Про Антимонопольний комітет України». Відомості Верховної Ради України. 1993. № 50, ст. 472. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.
 12. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36, ст. 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
 13. Закон України «Про захист економічної конкуренції». Відомості Верховної Ради України, 2001, № 12, ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
 14. Клепанчук О. Ю. Теоретико-методологічні основи дослідження внутрішнього ринку. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 37. С. 28-33.
 15. Куц Л. Л. Економіка галузевих ринків. Конспект лекцій. Тернопіль, ТНЕУ, 2020. 98 с.
 16. Куц Л. Л. Економіка галузевих ринків: ЕНМКД. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. URL: <http://library.tneu.edu.ua/index.php/uk/nmkd/3642-ekonomika-haluzevykhryniv>.
 17. Лагутін В., Герасименко А. Галузеві ринки в економічній системі XXI століття. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2019. № 3. С. 5-15.
 18. Матюк Т. В. Дослідження інновацій у теорії галузевих ринків [Електронний ресурс]. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Випуск 21. С. 29-33. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/7.pdf>.
 19. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Економіка галузевих ринків». Укл.: В. І. Гринчуцький, Л. Л. Куц. Тернопіль, 2019. 34 с.
 20. Тягунова З., Кравчук І., Томах В. Українські стартапи на міжнародних ринках. Економіка та суспільство. 2023. № 49. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2262/2185>
 21. Ясько Ю. І. Розвиток конкуренції як фактор посткризового відновлення економіки Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8264>.
 22. Covarrubias M., Gutiérrez G., Philippon T. From Good to Bad Concentration? U.S. Industries Over the Past 30 Years. September 2019. URL: <https://www.nber.org/papers/w25983>.
 23. Grullon G, Larkin Y, Michaely R. Are U.S. Industries Becoming More Concentrated? Forthcoming, Review of Finance. October 2018. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2612047.
 24. Gutiérrez G., Philippon T. How EU Markets Became More Competitive Than US Markets: A Study of Institutional Drift. June 2019. URL: <https://www.nber.org/papers/w24700>.
 25. Gutiérrez G., Philippon T. The Failure of Free Entry. June 2019. URL: <https://www.nber.org/papers/w26001>.
 26. IMD World Competitiveness Center: офіційна сторінка. URL: <http://www.imd.org/wcc/wcy-world-competitiveness-yearbook/>.
 27. Kruhlov V. Formation of the Environment for the Public-private Partnership Development in Ukraine. International scientific journal "Internauka". 2019. № 13. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2019/13/5211>.
 28. Luchko M., Szmitka S., Pynda Y., Kuts L. Expert Analysis and Impact Assessment of the Construction Sector Enterprises on the Economy: The Experience of Ukraine. Regional Science Inquiry, Vol. XII, (2), 2020, pp. 133-144. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/41392>
 29. Philippon T. The Economics and Politics of Market Concentration. The Reporter. 2019. No. 4, December. URL: <https://www.nber.org/reporter/2019number4/economics-and-politics-marketconcentration>.
 30. Philippon T. The Great Reversal: How America Gave Up on Free Markets. Cambridge, MA; Harvard University Press, 2019. 368 p.
 31. Poonam Sharma. Fundamentals Of Industrial Economics. HARI BOOK, 2019.
 32. Schmalensee Richard L. Industrial Economics: an Overview. Forgotten Books, 2019. 88 p.
 33. The World Factbook: URL: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/>.
 34. World Economic Forum: офіційний сайт. URL: <https://www.weforum.org/>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перекладання: для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перекладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн.

Оцінювання.

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Економіка галузевих ринків (заліковий кредит)				
Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20 %	20%	40%	
1. Опитування під час заняття (теми 1-4 по 10 балів) = 40 балів. 2. Модульна робота = 60 балів.	1. Опитування під час занять (теми 5-10 по 5 балів) = 30 балів. 2. Модульна робота = 70 балів	1. Активна участь у тренінгах = 10 балів. 2. Написання КПІЗ = 70 балів. 3. Захист КПІЗ = 20 балів	Відповідь на два запитання, кожне з яких = 35 балів, задача = 30 балів, а у підсумку = 100 балів	100%

Шкала оцінювання :

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом